

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 2/1998 vp

Hallituksen esitys laeiksi kilpailunrajoituksista annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 11 päivänä helmikuuta 1998 lähettänyt talousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 243/1997 vp laeiksi kilpailunrajoituksista annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Arto Lepistö, nuorempi hallitussihteeri Sari Hiltunen ja ylitarkastaja Ulla Karhu, kauppaja ja teollisuusministeriö
- hallitusneuvos Markku Sorvari, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- lainsäädäntöneuvos Manne Airaksinen, oikeusministeriö
- ylijohtaja Matti Purasjoki, Kilpailuvirasto
- pääsihteeri Petri Kuoppamäki, kilpailuneuvosto
- johtaja Erkki Kontkanen, Suomen Pankkiyhdistys

- lakimies Markus Sädevirta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- tutkimuspäällikkö Olli Saariaho, Akava ry
- osastopäällikkö Antti Majjala, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- johtaja Lea Mäntyniemi, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto
- johtaja Martti Pallari, Suomen Yrittäjät
- lakimies Märten Hansson, sähkömarkkina-keskus
- varatoimitusjohtaja Harry Viheriävaara, Energia-alan Keskusliitto Finergy
- toimitusjohtaja Juha Naukkarinen, Sähköenergialiitto SENER
- osastonjohtaja Heikki Haavisto ja yhtiölakimies Antero Enäjärvi, Imatran Voima Oy
- toimitusjohtaja Anja Silvennoinen, Kymppi-voima Oy:stä edustaen Suur-Savon Sähkö Oy:tä
- kehitysjohtaja Erik Mälkki, Vattenfall Oy.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kilpailunrajoituslakiin lisätään säännökset yrityskauppojen valvonnasta. Yrityskauppavalvontaa koskevia säännöksiä sovellettaisiin lakiehdotuksessa tarkemmin määriteltyihin yrityskauppoi-

hin, joissa yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu liikevaihto ylittää kaksi miljardia markkaa ja jossa vähintään kahden kaupan osapuolen liikevaihto ylittää 150 miljoonaa markkaa. Nämä liikevaihtorajat ylittävät yrityskaupat tulee il-

moittaa Kilpailuvirastolle. Kilpailuneuvosto voi Kilpailuviraston esityksestä kieltää yrityskaupan, jonka seurauksena syntyy tai vahvistuu sellainen määräävä markkina-asema, joka estää kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Jos yrityskaupan haitalliset vaikutukset voidaan estää asettamalla yrityskaupalle ehtoja, Kilpailuviraston tulee kuitenkin ensisijaisesti neuvotella ja määrätä noudatettavaksi tällaiset ehdot. Yrityskauppa kielletään vain siinä tapauksessa, että ehdot eivät riitä turvaamaan kilpailua Suomen markkinoilla.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi sähkömarkkinoilla tapahtuvia yrityskauppoja koskeva erityissäännös.

Kilpailunrajoituslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan Kilpailuvirasto voi olla selvittämättä vähämerkityksellisiä kilpailunrajoituksia. Lakiin ehdotetaan myös lisättäväksi säännös kilpailunrajoituksella aiheutetun vahingon korvaamisesta sekä säännös, jonka mukaan elinkeinonharjoittaja voi etukäteen pyytää Kilpailuviraston kannanoton tietyn menettelyn lainmukaisuudesta.

Esityksessä on myös ehdotukset eräiden muiden lakien tarkistamisesta kilpailunrajoituslakiin tehtävien muutosten johdosta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin tarkistuksin ja huomautuksin.

Hallituksen esityksessä tarkoitetut yrityskaupat voivat tapauksesta riippuen johtaa joko hyödyllisiin tai haitallisiin vaikutuksiin. Yrityskaupalla voidaan saavuttaa tehokkaampi yritysvero ja parempi kansainvälinen kilpailukyky. Toisaalta yrityskauppa voi myös johtaa sellaisiin omistuskeskittymiin, jotka haittaavat markkinoiden toimintaa ja siten esimerkiksi hintatason nousun kautta vahingoittavat kuluttajien etua ja kansantaloutta kokonaisuudessaan. Yrityskauppavalvonnalla voidaan estää tällaista markkinoiden haitallista keskittymistä sekä varmistaa uusien yritysten alallepääsymahdollisuudet ja kilpailun edellytysten säilyminen markkinoilla.

Suomen lainsäädännössä ei ole yleisiä säännöksiä yrityskauppojen valvonnasta, joiden nojalla viranomaiset voisivat puuttua haitallisiin markkinakeskittymiin.

Euroopan yhteisön oikeudessa on säännökset

yrityskauppavalvonnasta EY:n fuusionvalvonta-asetuksessa. Fuusionvalvonta-asetuksen mukaan yhteisöllä on yksinomainen toimivalta tietyn rahallisen kynnyksarvon ylittävien yrityskauppojen valvonnassa, jollei vähintään kaksi kolmasosaa kaikkien osallisten yritysten liikevaihdosta kerry yhdestä ja samasta jäsenvaltiosta. Fuusionvalvonta-asetuksen nojalla kansalliset viranomaiset voivat myös pyytää, että Euroopan komissio tutkii kynnyksarvot alittavan yrityskaupan, jos yrityskaupalla on vaikutusta yhteisön jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tämän lisäksi Euroopan komissiolla on yksinomainen toimivalta tutkia yrityskauppoja, jotka vaikuttavat Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen liitteessä 1 mainittujen tuotteiden kauppaan. Perustamissopimuksen voimassaolo päättyy vuoden 2002 lopussa.

Valiokunta katsoo, että yrityskauppoja sääntelevän lainsäädännön käyttöön ottaminen on luonteva jatke Suomessa tapahtuneelle kilpailupolitiikan kehitykselle.

Valiokunta katsoo lisäksi, että sähkömarkkinain tavoitteena olevan sähkökaupan kilpailun turvaamiseksi on tarpeen puuttua lainsäädännön kautta sähköalalla havaittaviin pyrkimyksiin vertikaaliseen integrointiin.

Yksityiskohtaiset perustelut

Laki kilpailunrajoituksista annetun lain muuttamisesta

II a §. Pykälän 1 momentissa määritellään ne yrityskaupan osapuolten liikevaihdon kynnsarvot, joiden ylittyessä yrityskaupasta on tehtävä ilmoitus Kilpailuvirastolle. Valiokunta katsoo saadun selvityksen perusteella, että lakiehdotuksen kynnsarvot, kaksi miljardia markkaa sekä 150 miljoonaa markkaa, vastaavat käytännön tarpeita siten, että kilpailupolitiikan kannalta oleelliset yrityskaupat tulevat yrityskauppavalvonnan piiriin. Kynnsarvot eivät myöskään poikkea merkittävästi muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovelletuista liikevaihto-arvoista.

Pykälän 3 momentin säännös EY:n fuusiovalvonta-asetuksen ensisijaisuudesta on toteava. Johdonmukaisuussyyt olisivat puoltaneet myös Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen mukaisen fuusiovalvonnan mainitsemisen. Kun perustamissopimuksen voimassaolo kuitenkin päättyy vuoden 2002 lopussa, merkitykseltään vain toteavan maininnan ottamista lakiin ei voi pitää välttämättömänä.

II c §. Lakiehdotuksen mukaan yrityskaupasta on ilmoitettava viikon kuluttua siitä, kun määräysvalta tai liiketoiminta tai sen osa on hankittu, julkinen ostotarjous on julkistettu tai sulautumisesta taikka yhteisyrittäksen perustamisesta on päätetty. Julkinen ostotarjous ei välttämättä johda siihen, että toisessa yrityksessä saadaan määräysvalta. On mahdollista, että halukkaita myyjiä ei ole riittävästi tai että ostotarjous on tehty ehdollisena siten, että ostotarjouksen tekijä edellyttää saavansa määräysvallan kohdeyrityksessä, mutta ei onnistu tässä. Periaatteessa voisi olla johdonmukaista, että ilmoitusvelvollisuus alkaisi myös julkisen ostotarjouksen jälkeen siitä hetkestä, kun kohdeyhtiöstä on saatu määräysvalta. Valiokunta katsoo kuitenkin, että on julkisen ostotarjouksen osapuolten edun mukaista, että yrityskaupan lainmukaisuuden selvittäminen voidaan aloittaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Ilmoitusvelvollisuuden alkaminen julkisen ostotarjouksen tekemisestä on myös yhdenmukaista EY:n fuusiovalvonta-asetuksen vastaavan säännöksen kanssa.

Lakiehdotuksen mukaan myös vakuutusyhtiöiden yrityskaupat tulisivat yrityskauppavalvonnan piiriin. Säännös johtaa tiettyyn päällekkäisyyteen esimerkiksi vakuutusyhtiölain 3 luvun 4 §:n säännöksen kanssa, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi kieltää yrityskaupan, jonka katsotaan vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Vakuutusyhtiölain perustelujen mukaan kilpailunäkökohdat on yksi seikka, joka on otettava huomioon säännöksen soveltamisessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että kilpailupoliittinen yrityskauppavalvonta koskee kaikkia toimialoja yhdenmukaisesti. Valvonnan hajauttaminen eri viranomaisten tehtäväksi ei ole tarkoituksenmukaista. Valiokunta puoltaa siten lakiehdotuksen mukaista järjestelyä.

II d §. Pykälän 2 momentissa on erityissäännös sähkömarkkinoilla tapahtuvista yrityskaupoista. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa puuttuminen sähkömarkkinoilla havaittavaan vertikaaliseen integraatioon, jossa sähköntuottajat ostavat jakeluverkkotoimintaa ja vähittäismyyntiä harjoittavia yhtiöitä. Tällainen vertikaalinen integraatio voi aiheuttaa kilpailullisia ongelmia sähkömarkkinoilla etenkin siksi, että sähköntuotanto ja tukkumarkkinat ovat hyvin keskittyneet. Lisäksi tuotannon ja tukkumyyntin suurilla toimijoilla on huomattavaa markkinavoimaa. Uusien tuottajien jakelukanavat saattavat vähentyä vertikaalisen integraation seurauksena. Tukku- ja vähittäismarkkinoiden keskittyminen vähentää loppukäyttäjien hyötyä kilpailuttamisesta.

Jos vähittäismyyjät myyvät vain omistajayhtiön tuottamaa sähköä, markkinoiden kautta kulkevan sähköntuotannon osuus sähköntuotannosta pienee. Saadun selvityksen mukaan alle kolmannes jakeluverkon kautta kulkevasta sähköstä on kilpailun alaista. Tällöin markkinat tulevat alttiiksi kilpailunrajoituksista sekä luonnollisista kysynnän ja tarjonnan vaihteluista johtuville hintaheilahteluille.

Sähköntuotanto on luonnollinen monopoli. Jos sähköntuottaja hankkii omistukseensa sähköntuotannon, tuottaja integroituu samalla vähittäismyyjän sähköverkkotoimintaan. Jos kilpailevan sähköntuottajan tai tukkumyyjän on käytettävä kilpailijaansa integroitunutta

sähköverkkoa toimittaakseen sähköä asiakkailleen, siirron hinnoittelu ja ristisubvention mahdollisuus voivat muodostua kilpailulliseksi ongelmaksi.

Säännöksen mukainen 25 prosentin omistusrajoitus kohdistuu siihen osaan verkkotoiminnasta, jossa vertikaalisen integraation kielteiset vaikutukset ovat selvimmät, eli 400 voltin jännitteellä jakeluverkossa tapahtuvaan verkkotoimintaan. Lakiehdotuksen mukainen 25 prosentin omistusrajoitus takaisi myös voimakkaan keskittymiskehityksen tapahtuessa, että markkinoille jää vähintään neljä merkittävää toimijaa.

Selvyyden vuoksi valiokunta huomauttaa, että säännös koskee lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen mukaisesti vain lain voimaantulon jälkeisiä yrityskauppoja. Vain yrityskauppoja koskevana säännös ei koskisi myöskään yritysten oman liiketoiminnan tuloksena kasvanutta markkinaosuutta.

Pykälän 4 momentin mukaan Kilpailuvirasto voi asettaa uhkasakon määräämänsä ehdon tehosteeksi. Lakiehdotuksen 11 g §:n nojalla ehdon vastaisesti täytäntöön pantu yrityskauppa johtaa seuraamusmaksuun. Uhkasakon määrää maksettavaksi ja seuraamusmaksun määrää kilpailuneuvosto. Nämä säännökset voisivat tietyissä tilanteissa johtaa sanktioiden kumulointiin. Valiokunta korostaa, että kilpailuneuvoston tulee hallintolainkäytön periaatteiden mukaisesti ottaa huomioon mahdollisesti maksettavaksi määräämänsä uhkasakko yhtenä seuraamusmaksun suuruuteen vaikuttavana seikkana.

12 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan Kilpailuvirasto voi olla ryhtymättä toimenpiteisiin, jos kilpailunrajoituksella on vain vähäinen vaikutus taloudelliseen kilpailuun. Ehdotuksen perustelujen mukaan vähämerkityksellisinä pidettäisiin yleensä järjestelyjä, joiden markkinaosuus ei ylitä viittä prosenttia. Valiokunta pitää ehdotusta tarkoituksenmukaisena. Valiokunta huomauttaa kuitenkin, että säännös on luonteeltaan tulkinnanvarainen. Valiokunta pitää oikeusvarmuuden kannalta tärkeänä, että Kilpailuvirasto julkaisee tarkemmat ohjeet siitä, millaisia kilpailunrajoituksia pidetään vähämerkityksellisinä.

18 a §. Pykälässä säädetään elinkeinonharjoittajan vahingonkorvausvelvollisuudesta toisia elinkeinonharjoittajia kohtaan niissä tapauksissa, joissa elinkeinonharjoittaja rikkoo tiettyjä lain säännöksiä tai kilpailuneuvoston päätöksiä. Vahingonkorvaukseen oikeutettujen elinkeinonharjoittajien piiriä ei ole rajoitettu. Kilpailurajoituksen ja syntyneen vahingon syy-yhteyttä koskevat kysymykset on jätetty oikeuskäytännön ratkaistaviksi yleisten vahingonkorvausoikeuden perusteiden mukaan. Säännös saattaa vahinkoa kärsineet elinkeinonharjoittajat keskenään yhdenvertaiseen asemaan riippumatta siitä, onko vahinkoa aiheuttaneen ja vahinkoa kärsineen välillä sopimussuhdetta. Valiokunta huomauttaa, että vahingonkorvaukseen oikeutettujen ennalta rajoittamaton lukumäärä sekä korvattavan vahingon suuruuden ennalta arvaamattomuus lisäävät voimakkaasti elinkeinonharjoittajien riskiä näiden ryhtyessä toimenpiteisiin, joilla voi olla merkitystä kilpailunrajoituslain soveltamisen kannalta. Tämän riskin vähentämiseksi elinkeinonharjoittaja voi pyytää Kilpailuvirastolta 19 a §:ssä tarkoitetun puuttumattomuustodistuksen antamista. Kun 18 a §:n säännös edellyttää, että rikkomus on tehty tahallisesti tai huolimattomuudesta, puuttumattomuustodistus voi antaa suojan 4—6 §:ssä säädettyjen kieltojen rikkomiseen perustuvia vahingonkorvausvaatimuksia vastaan.

Pykälän 4 momentin mukaan tuomioistuin voi pyytää käsittelemästään 18 a §:n mukaisesta korvauskanteesta Kilpailuviraston lausunnon. Lausunnon kohteena olisi Kilpailuviraston käsitys siitä, onko korvauskanteen perusteena oleva järjestely tai menettely viraston käytännön mukaan kilpailunrajoituslain vastainen. Lausunto ei olisi valituskelpoinen hallintopäätös. Valiokunta lähtee siitä, että tuomioistuimet soveltavat lausuntoon vapaata todistusharkintaa.

Laki kilpailuneuvostosta annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta

Kilpailuneuvosto on ajan kuluessa muuttanut lainkäyttöelimeksi kilpailunrajoituslain sekä julkisista hankinnoista annetun lain mukaisissa asioissa. Kilpailuneuvostoa koskevia menettelytapasäännöksiä löytyy kilpailuneuvostosta an-

netussa laissa, kilpailunrajoituslakiin ehdotetuissa 15 ja 21 §:ssä sekä julkisista hankinnoista annetun lain 3 luvussa. Kuten hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, menettelysäännösten suppeus on osoittautunut puutteeksi käytännön toiminnassa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kilpailuneuvostossa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei kilpailuneuvostosta annetussa laissa, kilpailunrajoituksista annetussa laissa tai julkisista hankinnoista annetussa laissa toisin säädetä. Hallintolainkäyttölaki on yleislaki, jonka syrjäyttävät erityislaissa olevat säännökset. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksessä olevaa ehdotusta, mutta huomauttaa, että kilpailunrajoituslain sekä julkisista hankinnoista annetun lain mukaisten tehtävien laajuus ja merkitys edellyttävät nykyistä vahvempaa, tuomioistuimen kaltaista pysyvää organisaatiota.

Eryyisenä, tämän esityksen käsittelyssä ilmilleena ongelmana valiokunta pitää kilpailuneuvostosta annetun lain 9 §:n mukaista äänestysääntöä, jonka mukaan äänen mennessä tasan kilpailuneuvoston päätökseksi tulee puheenjohtajan kannattama mielipide. Hallintolainkäyttölain 52 §:n mukaan äänestysäännöt ovat muutoin samat, mutta seuraamuksia koskevissa asioissa voittaa äänen mennessä tasan se mielipide, joka on lievempi sille, johon seuraamus kohdistuu. Lievemmän äänestyskannan periaate on tarpeen myös kilpailuneuvostossa, jonka toimivaltaan kuuluu määrätä rangaistusluonteinen seuraamusmaksu. Valiokunta ehdottaa 2. lakiehdotuksen nimikettä ja johtolausetta muutettavaksi siten, että kilpailuneuvostosta annetun lain 9 § kumotaan. Samanaikaisesti tehtävien

muiden lain muutosten seurauksena hallintolainkäyttölain äänestysääntö tulee noudatettavaksi kilpailuneuvostossa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yrityskauppa- ja valvonta lisää merkittävästi kilpailuneuvoston työmäärää asioilla, jotka niiden luonteen mukaisesti on ratkaistava nopeasti. Myös äsken voimaan tullut valituskynnyksen poistaminen julkisia hankintoja koskevissa asioissa lisää kilpailuneuvoston työtaakkaa. Yrityskauppa- ja valvonnan tavoitteiden toteutumisen kannalta on välttämätöntä, että kilpailuneuvostolla on käytettävissään riittävät voimavarat alusta asti.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman, jossa edellytetään hallituksen kiireellisesti valmistelevan ja antavan eduskunnalle esityksen kilpailuneuvoston muuttamiseksi varsinaiseksi tuomioistuimeksi tai sen tehtävien siirtämisestä varsinaiseen tuomioistuimeen.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 1. sekä 3.—8. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena mutta sen nimike ja johtolause muutettuina (valiokunnan muutosehdotus) ja

että hyväksytään yksi lausuma (valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

2.

Laki

kilpailuneuvostosta annetun lain (poist.) muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kilpailuneuvostosta 27 päivänä toukokuuta 1992 annetun lain (481/1992) 9 §, *muutetaan* 6 §:n 1 momentti sekä

lisätään 13 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 momentti siirtyy 2 momentiksi, seuraavasti:

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus kiireellisesti valmistelee ja antaa eduskunnalle

esityksen kilpailuneuvoston muuttamiseksi varsinaiseksi tuomioistuimeksi tai sen tehtävien siirtämisestä varsinaiseen tuomioistuimeen.

Helsingissä 11 päivänä maaliskuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tuulikki Hämäläinen /sd
vpj. Seppo Kääriäinen /kesk
jäsen. Arto Bryggare /sd
Mikko Immonen /vas
Mari Kiviniemi /kesk
Paula Kokkonen /kok
Riitta Korhonen /kok

Paavo Nikula /vihr
Erkki Partanen /sd
Vuokko Rehn /kesk
Ola Rosendahl /r
Juhani Sjöblom /kok
Sakari Smeds /skl
Janne Viitamies /sd.

VASTALAUSE

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kilpailunrajoituksista annettuun lakiin yritys-kauppavalvontaa koskevat säännökset.

Energia-alan vertikaalisella integraatiolla, jossa tuottajat hankkivat omistukseensa jakelu-yhtiöitä, on sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Myönteistä on mm. se, että integraatio ilmeisesti parantaa tehokkuutta koko toimintaketjussa.

Vertikaalisesta keskittymisestä on kuitenkin odotettavissa useita haittavaikutuksia. Ensinnäkin jakeluyhtiöiden päätyminen tuottajien hallintaan vaikeuttaa uusien tuottajien pääsyä markkinoille. Tämä vähentää kilpailua ja vahvistaa nykyisten tuottajien jo ennestään vankkaa markkina-asemaa. Toiseksi, mitä enemmän markkinat ovat keskittyneet, sitä vähemmän kulluttajilla on valinnanmahdollisuuksia. Ja kolmanneksi, mikäli markkinat keskittyvät vain muutaman toimijan käsiin, se johtaa todennäköisesti kilpailun toimivuuden oleelliseen heikkenemiseen.

Vertikaalisesta keskittymisestä voikin aiheutua haitallisia seurauksia esimerkiksi maakuntien sähköhuollon ja erityisesti pienten sähkö-yhtiöiden aseman osalta.

Edellä esitettyyn pohjautuen hallituksen esityksessä ja valiokunnan mietinnössä esitetty jakeluverkkotoimintaa koskeva 25 prosentin omistusraja vaikuttaa mielestämme liian korkealta.

Sähkömarkkinoiden vertikaalista integraatiota tutkinut KTM:n työryhmä ehdotti yksimielisesti selvästi tiukempaa, sähkömarkkinalakiin otettavaa 20 prosentin omistusrajaa. Huomattava osa työryhmän mietinnöstä annetuista lausunnoista ehdotti vielä alempaa omistusrajaa.

Kilpailulainsäädäntöön otettuna omistusrajan täytyminen vasta avaa kilpailuviranomaisille tutkimismahdollisuuden. Keskittymiseen ja kauppoihin ei siis puututa, mikäli niillä ei havaita olevan vahingollisia vaikutuksia kilpailuolosuhteisiin.

Tutkintamahdollisuuden avaavan markkina-osuusrajan olisi syytä olla nyt ehdotettua rajaa matalampi. Mielestämme perusteltu markkina-osuusraja olisi 20 prosenttia.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisina paitsi 1. lakiehdotuksen 11 d § hyväksytään näin kuuluvana:

11 d §

(1 mom. kuten TaVM)

Kilpailuneuvosto voi kilpailuviraston esityksestä kieltää 1 momentissa mainitun lisäksi myös sellaisen sähkömarkkinoilla tapahtuvan yrityskaupan, jonka seurauksena yrityskaupan osapuolten ja niihin 11 b §:n 1—3 momentin mukaisessa suhteessa olevien jakeluverkkotoimintaa harjoittavien yhteisöjen tai laitosten yhteenlaskettu siirtoliiketoiminnan osuus 400 voltin jännitteellä jakeluverkossa siirretystä sähköön määrästä ylittää valtakunnallisesti 20 prosenttia.

(3—4 mom. kuten TaVM)

Helsingissä 11 päivänä maaliskuuta 1998

Seppo Kääriäinen /kesk
Mari Kiviniemi /kesk

Vuokko Rehn /kesk
Sakari Smeds /skl

